

ACTUALITEIT IN HET KORT

ACTUALITÉ EN BREF

1. ALGEMEEN HANDELSRECHT / DROIT COMMERCIAL GÉNÉRAL

Olivier Vanden Berghe & Jonas Vansevenant¹

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Cassatie 11 juni 2021

Zaak: C.20.0185.N

VERVOER

Vervoer – Europees recht – Luchtvervoer – Passagiersrechten – Bijzondere verjaringen

TRANSPORT

Transport – Droit européen – Transport aérien – Droits des passagers – Prescriptions particulières

Verordening nr. 261/2004 van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten (hierna “de passagiersverordening”) bepaalt in haar artikel 7 de forfaitaire vergoedingen die een luchtvaartmaatschappij bij instapweigering en annulering verschuldigd is, behoudens in aanwezigheid van buitengewone omstandigheden.

De passagiersverordening bepaalt geen termijn voor het instellen van deze vordering. In zijn arrest *Moré* (HvJ 22 november 2012, nr. 139/11) oordeelde het Hof van Justitie dat de termijn waarbinnen de vordering tot compensatie dient te worden ingesteld, wordt bepaald aan de hand van het toepasselijk nationaal recht. Voor België nam de meerderheid van rechtsleer en rechtspraak aan dat artikel 9, vierde lid van de wet van 25 augustus 1891 (hierna: “de vervoerswet”) bijgevolg de verjaring beheerst. Deze bepaling werd thans verhuisd naar artikel X.49 van het Wetboek van Economisch Recht, en luidt als volgt:

“De rechtsvorderingen ontstaan uit de overeenkomst van personenvervoer, met uitzondering van die welke volgen uit een strafbaar feit, verjaren door verloop van één jaar.”

In het vonnis van de Brusselse Nederlandstalige ondernemingsrechtbank dat aanleiding heeft gegeven tot het besproken cassatiearrest, werd de vordering tot compensatie op grond van de passagiersverordening afge-

wezen aangezien zij meer dan een jaar na de uitvoering van de vlucht werd ingesteld, en dus verjaard was.

Eisende partijen, de incassovenootschap Airhelp Ltd. en twee passagiers, tekenden cassatieberoep aan tegen dit vonnis, dat wegens zijn beperkte inzet in eerste en laatste aanleg was geweest. Meer bepaald beargumenteerden eisende partijen dat de overtreding van de passagiersverordening strafbaar zou zijn op grond van artikel 32 van de luchtvaartwet van 27 juni 1937. Daarin worden zonder onderscheid “de misdrijven tegen de verordeningen van de Europese Gemeenschap betreffende de burgerlijke luchtvaart” strafbaar gesteld. Volgens de eisende partijen zou de vordering tot compensatie op grond van artikel 7 van de passagiersverordening er daarom altijd één zijn die “volgt uit een strafbaar feit”, en die dus luidens de bewoordingen van artikel 9, vierde lid van de wet van 25 augustus 1891 niet onderworpen is aan de éénjarige termijn.

In zijn arrest van 11 juni 2021 (C.20.0185.N) stelde het Hof van Cassatie vooreerst uitdrukkelijk dat naar Belgisch recht artikel 9, vierde lid van de vervoerswet daadwerkelijk de verjaringstermijn bepaalt. Het Hof van Cassatie preciseerde immers met verwijzing naar het arrest *Flightright* (HvJ 7 maart 2018, nrs. C-274/16, C-447/16 en C-448/16) dat de vordering tot betaling van een compensatie op grond van de passagiersverordening “voortvloeit uit een overeenkomst van personenvervoer” in de zin van artikel 9, vierde lid vervoerswet.

Vervolgens bevestigde het Hof van Cassatie dat “overtredingen van de verplichtingen die worden opgelegd in de passagiersverordening [...] aldus strafbare feiten [vormen] die beteugeld kunnen worden krachtens artikel 32 [van de luchtvaartwet] en op grond waarvan, bij uitzondering op de eenjarige verjaringstermijn van artikel 9, vierde lid vervoerswet, een burgerlijke of strafvordering kan worden ingesteld binnen de gemeenschappelijke verjaringstermijnen inzake misdrijven, hetzij binnen 5 jaar”.

Daaruit volgt volgens het Hof van Cassatie echter *niet* dat iedere niet-betaling door een luchtvaartmaatschappij van een vergoeding op grond van artikel 7 passagiersverordening een overtreding van de passagiersverordening vormt, of een strafbaar feit uitmaakt.

Het Hof van Cassatie duidt immers aan dat “een strafbaarstelling [...] een duidelijk omschreven verplichting of verbod [onderstelt] waarbij door de wet op de overtreding ervan een straf wordt gesteld. Van een dergelijke overtre-

¹ Advocaten te Brussel (Liedekerke Wolters Waelbroeck Kirkpatrick).

ding waarop de gemeenrechtelijke verjaring inzake misdrijven van toepassing is, kan bijgevolg slechts sprake zijn wanneer de luchtvaartmaatschappij in geval van een annulering of vertraging van de vlucht ten onrechte weigert gevolg te geven aan een door de passagier tijdig ingediend verzoek tot compensatie."

Het cassatieberoep van de eisers, dat er wél van zou uitgaan dat een niet-betaling steeds een strafrechtelijk feit zou zijn, werd dan ook verworpen.

Hof van Cassatie 18 juni 2021

Zaak: C.20.0579.N

RECHTSPLEGING

Uitgaven en kosten – Rechtsplegingsvergoeding – Terugvordering kosten en ereloon advocaat

PROCÉDURE JUDICIAIRE

Frais et dépens – Indemnité de procédure – Répétabilité frais et honoraires avocat

Krachtens artikel 1022, derde lid Gerechtelijk Wetboek kan de rechter bij een met bijzondere redenen omklede beslissing een rechtsplegingsvergoeding toekennen die afwijkt van het basisbedrag, zonder de maximum- en minimumbedragen te overschrijden.

In een arrest van 18 juni 2021 (C.20.0579.N) preciseert het Hof van Cassatie dat de toekenning van een hogere rechtsplegingsvergoeding moet gemotiveerd zijn zelfs als de veroordeelde partij het gevorderde bedrag van de rechtplegingsvergoeding niet heeft betwist en voor zichzelf ook een rechtsplegingsvergoeding heeft gevorderd die hoger is dan het basisbedrag.

Hof van Cassatie 18 juni 2021

Zaak: C.20.0553.N

TUSSENPERSONEN (HANDEL)

Handelsagentuur – Uitwinningsvergoeding

INTERMÉDIAIRES COMMERCIAUX

Agent commercial – Indemnité d'éviction

Krachtens artikel X.19 WER kan de handelsagent die op het einde van de overeenkomst recht heeft op een uitwinningsvergoeding (maximum 1 jaar commissie) een bijkomende schadevergoeding vorderen, indien de uitwinningsvergoeding de werkelijk geleden schade niet vergoedt.

Verwijzend naar het arrest *Quenon* van het Hof van Justitie herhaalt het Hof van Cassatie in een arrest van 18 juni 2021 dat deze bijkomende schadevergoeding slechts een schade kan dekken die verschilt van de schade die wordt gedekt door de uitwinningsvergoeding. De bijkomende vergoeding mag dus geen bijkomende cliënteelvergoeding zijn.

Het Hof van Cassatie oordeelt daarenboven dat deze bijkomende schadevergoeding "slechts betrekking kan hebben op kosten die de handelsagent op grond van een contractuele verplichting of op advies van de principaal ten behoeve van de uitvoering van de overeenkomst op zich heeft genomen, en niet op de kosten die hij vrijwillig en op eigen initiatief heeft gemaakt". Het Hof leidt dit af uit de doelstelling van de wet: "De handelsagent in zijn betrekkingen met de principaal te beschermen en de rechtszekerheid in het handelsverkeer te bevorderen."

Het Hof van Cassatie vernietigt aldus een arrest van het hof van beroep te Antwerpen, dat had geoordeeld dat een bankagent als bijkomende vergoeding aanspraak kon maken op alle nog niet afgeschreven en nutteloos geworden investeringskosten die hij had gemaakt om de agentuurovereenkomst uit te voeren, ongeacht of deze kosten het gevolg waren van een verplichting of een druk uitgeoefend door de principaal.

6. INSOLVENTIE / INSOLVABILITÉ

Inge Vandeplass

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Cassatie 18 juni 2021

Zaak: C.19.0255.N

INSOLVENTIE

Faillissement – Beheer van het faillissement – Curator – Bestuurdersaansprakelijkheid

INSOLVABILITÉ

Faillite – Administration de la faillite – Curateur – Responsabilité des administrateurs

In dit cassatiearrest komen het vennootschapsrecht en het insolventierecht tegenover elkaar te staan. De onderliggende feiten waren als volgt. In 2014 verleent de algemene vergadering van de betrokken vennootschap kwijting aan de bestuurders. Hierna gaat dezelfde vennootschap in faillissement en wenst de curator een aansprakelijkheidsvordering in te stellen op grond van artikel 528 van het Wetboek van Vennootschappen.

Op basis van het vennootschapsrecht kan de bestuurder worden gekwetend van zijn aansprakelijkheid (art. 554 W.Venn., thans art. 7:127 WVV). Deze kwijting werkt enkel ten aanzien van de vennootschap. Derden beschikken nog steeds over een recht om een vordering in bestuurdersaansprakelijkheid in te stellen.

Wanneer de curator optreedt namens de boedel, dan oefent hij de gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers uit. De kwijting van de bestuurders kan niet aan de curator worden tegengeworpen, wanneer de curator een vordering in bestuurdersaansprakelijkheid op grond van